

ความรู้ทั่วไป

ยาเสพติด

ความหมายของยาเสพติด

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ให้ความหมายว่า ยาเสพติด หมายถึง สิ่งที่เสพเข้าไปแล้วจะเกิดความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจต่อไปโดยไม่สามารถหยุดเสพได้ และจะต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ จนในที่สุดจะทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บต่อร่างกายและจิตใจขึ้น

องค์การสหประชาชาติ ให้ความหมายว่า ยาเสพติด หมายถึง สารใด ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือได้จากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ที่มีผลต่อจิตใจและระบบประสาท

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายว่า ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีซึ่งเมื่อเสพหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรัง ทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม เช่น ฝิ่น กัญชา เฮโรอีน ยานอนหลับ สุรา

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 4 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2528 มาตรา 4 ได้ให้นิยามของยาเสพติดให้โทษไว้ว่า หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตาม เช่น รับประทาน สูบ ดมหรือฉีดแล้ว จะก่อให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. มีความต้องการเสพสารนั้นอย่างรุนแรงทั้งร่างกายและจิตใจ
2. ต้องเพิ่มขนาดหรือปริมาณการเสพสารนั้นมากขึ้นเป็นลำดับ
3. เมื่อหยุดเสพสารนั้นจะเกิดอาการถอนยา
4. สุขภาพของผู้เสพสารนั้นเป็นเวลานานจะทรุดโทรมลง

การเสพ หมายถึง การรับสารเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ เช่น การกิน การดื่ม การสูดดม การสูบ การฉีด

การกิน

การดื่ม

การดม

การสูดไอระเหย

การสูบ

การฉีด

ประเภทของยาเสพติด

ยาเสพติดให้โทษแบ่งได้ 5 ประเภท [ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 135 (พ.ศ. 2539) เรื่องระบุชื่อและประเภทยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ [พ.ศ. 2522] ดังนี้

1. ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 เช่น เฮโรอีน เมทแอมเฟตามีน เอ็มดีเอ็มเอ (ยาอี) ยาเสพติดให้โทษประเภทนี้ไม่ใช่ประโยชน์ทางการแพทย์
2. ยาเสพติดให้โทษประเภท 2 เช่น มอร์ฟีน โคเคอิน เพกิดีน เมทาโดน และฝิ่น ยาเสพติดให้โทษประเภทนี้มีประโยชน์ทางการแพทย์ แต่ก็มีโทษมาก ดังนั้นจึงต้องใช้ภายใต้ความควบคุมของแพทย์ และใช้เฉพาะในกรณีจำเป็นเท่านั้น
3. ยาเสพติดให้โทษประเภท 3 เป็นยาสำเร็จรูปที่ผลิตขึ้นตามทะเบียนตำรับ ที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงสาธารณสุขแล้ว มีจำหน่ายตามร้านขายยา ได้แก่ ยาแก้ไอ ที่มีตัวยาโคเคอิน หรือยาแก้ท้องเสียที่มีตัวยาไดเฟนออกซิน เป็นต้น ยาเสพติดให้โทษประเภท 3 มีประโยชน์ทางการแพทย์ และมีโทษน้อยกว่ายาเสพติดให้โทษ
4. ยาเสพติดให้โทษประเภท 4 เป็นน้ำยาเคมีที่นำมาใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ได้แก่ น้ำยาเคมี อาซิติก แอนไฮไดรต์ อาซิติกคลอไรด์ เอทิลีน ไดอะเซตท สารเออร์โกเมทริน และคลอซูโดอีเฟดรีน ยาเสพติดให้โทษประเภทนี้ส่วนใหญ่ไม่มีการนำมาใช้ประโยชน์ในการบำบัดรักษาอาการของโรคแต่อย่างใด
5. ยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ได้แก่ กัญชา กระบอสม และ เห็ดขี้ควาย ยาเสพติดให้โทษประเภทนี้ไม่มีประโยชน์ทางการแพทย์

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ทำการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย มีไว้ครอบครอง และการเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1, 2, 3 และ 5 นอกจากนี้ยังมีบทลงโทษสำหรับผู้ยุ่ง หรือส่งเสริม หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นเสพยาเสพติด

สาเหตุที่ทำให้ติดยาเสพติด

1. ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

- **ความอยากรู้อยากลอง :** ความอยากรู้อยากเห็นซึ่งเป็นนิสัยของคนโดยทั่วไป และโดยที่ไม่คิดว่าตนจะติดสิ่งเสพติดนี้ได้ จึงทำการทดลองใช้สิ่งเสพติดนั้น ถ้าไปทดลองใช้สิ่งเสพติดบางชนิด เช่น เฮโรอีน แม้จะเสพเพียงครั้งเดียวก็อาจทำให้ติดได้
- **ความคึกคะนอง :** คนบางคนมีความคึกคะนอง ชอบพูดอวดเก่งเป็นนิสัย โดยเฉพาะวัยรุ่นมักจะมีนิสัยดังกล่าว คนพวกนี้อาจแสดงความเก่งกล้าของตน ในกลุ่มเพื่อนโดยการแสดงการใช้สิ่งเสพติดให้เพื่อนฝูงยอมรับว่าตนเก่ง
- **การชักชวนของคนอื่น :** อาจเกิดจากการเชื่อตามคำชักชวนโฆษณา เช่น ยากระตุ้นประสาทต่าง ๆ ยาขยัน ยาฆ่า ยาบ้า เป็นต้น โดยผู้ขายโฆษณาว่า ทำให้มีกำลังวังชา ทำให้มีจิตใจแจ่มใส เป็นหรือถูกชักชวนจากเพื่อนฝูง ซึ่งโดยมากเป็นพวกที่ติดสิ่งเสพติดนั้นอยู่แล้ว ด้วยความเกรงใจเพื่อน หรือเชื่อเพื่อน หรือต้องการแสดงว่าตัวเป็นพวกเดียวกับเพื่อน
- **สาเหตุที่เกิดจากการถูกหลอกลวง :** ปัจจุบันนี้มีผู้ขายสินค้าประเภทอาหาร ขนมหรือเครื่องดื่มบางรายใช้สิ่งเสพติดผสมลงในสินค้าที่ขายเพื่อให้ผู้ซื้อสินค้านั้นไปรับประทานเกิดการติด อยากมาซื้อไปรับประทานอีก จะไม่รู้สึกว่าตนเองเกิดการติดสิ่งเสพติดขึ้นแล้วรู้แต่เพียงว่าอยากรับประทานอาหาร ขนม หรือเครื่องดื่มที่ซื้อจากร้านนั้น ๆ กว่า จะทราบก็ต่อเมื่อมีอาการเสพติดแล้ว

2. สาเหตุที่เกิดจากความเจ็บป่วย

- **คนที่มีอาการเจ็บป่วยทางกาย** เช่น ได้รับบาดเจ็บรุนแรง เป็นแผลเรื้อรัง มีความเจ็บปวดอยู่เป็นประจำ เป็นโรคประจำตัวบางอย่าง เป็นต้น ทำให้ได้รับทุกขทรมานจึงกินยาที่มีฤทธิ์ระงับอาการเจ็บปวดนั้น นาน ๆ เกิดอาการติดยานั้นขึ้น
- **ผู้ที่มีจิตใจไม่เป็นปกติ** เช่น มีความวิตกกังวล เครียด มีความผิดหวังในชีวิต มีความเศร้าสลด เสียใจ เป็นต้น ทำให้สภาวะจิตไม่เป็นปกติจนเกิดการป่วยทางจิตขึ้นจึงพยายามหายาหรือสิ่งเสพติดที่มีฤทธิ์สามารถคลายความเครียดจากทางจิต
- **การไปซื้อยามารับประทานเองโดยไม่ทราบสรรพคุณยาที่แท้จริง** ขนาดยาที่ควรรับประทาน การรับประทานยาเกินจำนวนกว่าที่แพทย์ได้สั่งไว้ การรับประทานยาบางชนิดมากเกินไปจนเกินขนาด หรือรับประทานติดต่อกันนาน ๆ บางครั้งอาจมีอาการถึงตายได้ หรือบางครั้งทำให้เกิดการเสพติดยานั้นได้

3. สาเหตุอื่น ๆ

- **การอยู่ใกล้แหล่งยาเสพติด** : การอยู่ใกล้แหล่งขายหรือใกล้แหล่งผลิต หรือเป็นผู้ขายหรือผู้ผลิตเอง จึงทำให้มีโอกาสติดสิ่งเสพติดให้โทษนั้นมากกว่าคนทั่วไป เช่น ตามแหล่งชุมชนแออัด
- **การเผชิญกับสภาพที่มีปัญหา** : การว่างงาน ยากจน ค่าใช้จ่ายเพิ่ม โดยมีรายได้ลดลง หรือคงที่มีหนี้สินมาก ฯลฯ เมื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ได้ก็หันไปใช้สิ่งเสพติด
- **พฤติกรรมการเล่นแบบ** : การที่ไปเห็นผู้ที่ตนสนิทสนมรักใคร่หรือเพื่อน จึงเห็นว่า เป็นสิ่งน่าลอง เป็นสิ่งโก้เก๋ เป็นสิ่งแสดงความเป็นพวกเดียวกัน จึงไปทดลองใช้สิ่งเสพติดนั้นจนติด
- **ความผิดหวัง** : ผิดหวังในชีวิตครอบครัว หรือ ผิดหวังในชีวิตสังคม เพื่อเป็นการประชดตนเองหรือคนอื่น จึงไปใช้สิ่งเสพติดจนติดทั้ง ๆ ที่ทราบว่า เป็นสิ่งไม่ดีก็ตาม

ลักษณะการติดยาเสพติด

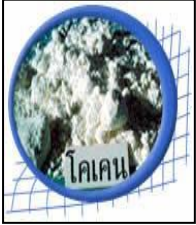
- **อาการติดยาทางใจ**
เป็นการติดยาเสพติดเพราะจิตใจเกิดความต้องการหรือเกิดการติดเป็นนิสัยหากไม่ได้เสพร่างกายก็จะมีอาการผิดปกติ หรือทรมานทรมายแต่อย่างใด จะมีบ้างก็เพียงเกิดอาการหงุดหงิดหรือกระวนกระวาย
- **การติดยาทางกาย**
เป็นการติดยาเสพติดที่ผู้เสพมีความต้องการเสพอย่างรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เมื่อถึงเวลาอยากเสพแล้วไม่ได้เสพ จะเกิดอาการผิดปกติอย่างมาก ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งเรียกว่า “อาการขาดยา”

ลักษณะทั่วไปของผู้ที่ติดสารเสพติด

- ตาโรคขาดความกระปรี้กระเปร่า น้ำมูกไหล น้ำตาไหล ริมฝีปากเขียวคล้ำแห้ง แตก (เสพติดโดยการสูบ)
- เหงื่อออกมาก กลิ่นตัวแรง พูดจาไม่สัมพันธ์กับความจริง
- บริเวณแขนตามแนวเส้นโลหิต มีร่องรอยการเสพยาโดยการฉีดให้เห็น
- ที่ท้องแขนมีรอยแผลเป็นโดยกรีดด้วยของมีคมตามขวาง (ติดเหล้าแห้ง ยากล่อมประสาท ยาระงับประสาท)
- ใส่แว่นตาครอบแสงเข้มเป็นประจำ เพราะม่านตาขยายและเพื่อปิดนัยน์ตาสีแดงกำ
- มักสวมเสื้อแขนยาวปกปิดรอยฉีดยา โปรดหนักให้พ้นจากบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าว ชีวิตจะสุขสันต์ตลอดกาล
- มีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะเสพยานั้นต่อไปอีกเรื่อย ๆ
- มีความโน้มเอียงที่จะเพิ่มปริมาณของสิ่งเสพติดให้มากขึ้นทุกขณะ
- ถ้าถึงเวลาที่เกิดความต้องการแล้วไม่ได้เสพจะเกิดอาการขาดยาหรืออยากยาโดยแสดงออกมาในลักษณะอาการต่าง ๆ เช่น หาว อาเจียน น้ำมูกน้ำตาไหล ทุรนทุราย คลุ้มคลั่ง ขาดสติ ไมโห ฉุนเฉียว ฯลฯ
- สิ่งเสพติดนั้นหากเสพอยู่เสมอ ๆ และเป็นเวลานานจะทำลายสุขภาพของผู้เสพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้ร่างกายซูบผอมมีโรคแทรกซ้อน และทำให้เกิดอาการทางโรคประสาทและจิตไม่ปกติ

ยาเสพติด	ข้อมูล	การออกฤทธิ์
1. เฮโรอีน (Heroin) : 	เฮโรอีนเป็นยาเสพติดที่ได้จากการสังเคราะห์ทางเคมี จากปฏิกิริยาระหว่างมอร์ฟีนกับสารเคมีบางชนิด เช่น อาเซ-ติคแอนไฮไดรด์ (Acetic anhydride) หรือ อาเซติลคลอไรด์ (Acetyl chloride) หรือเอทิลไดนไดอะเตต (Ethylidinediacetate) เฮโรอีนออกฤทธิ์แรงกว่ามอร์ฟีนประมาณ 4-8 เท่า และออกฤทธิ์แรงกว่าฝิ่น ประมาณ 30-90 เท่า โดยทั่วไปเฮโรอีนจะมีลักษณะเป็นผงสีขาว สีนวล หรือสีครีม มีรสขม ไม่มีกลิ่น และแบ่งได้เป็น 2 ประเภทเช่นเดียวกับมอร์ฟีน ได้แก่ เฮโรอีนเบส (Heroin base) ซึ่งมีคุณลักษณะเด่น คือ ไม่ละลายน้ำ ส่วนอีกประเภทหนึ่งคือ เกลือของเฮโรอีน (Heroin salt) เช่น เฮโรอีนไฮโดรคลอไรด์ (Heroin hydrochloride) เฮโรอีนที่แพร่ระบาดในประเทศไทย แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ 1. เฮโรอีนผสม หรือเรียกว่าเฮโรอีนเบอร์ 3 หรือ ไอระเหย เป็นเฮโรอีนที่มีความบริสุทธิ์ต่ำ เนื่องจากมีการผสมสารอื่นเข้าไปด้วย เช่น ผสมสารหนู สตริกนิน ยานอนหลับ กาเฟอีน แป้ง น้ำตาลและอาจผสมสี เช่น สีม่วงอ่อน สีชมพูอ่อน สีนํ้าตาล อาจพบในลักษณะเป็นผง เป็นเกล็ด หรืออัดเป็นก้อนเล็ก ๆ มีวิธีการเสพโดยการสูดเอาไอสารเข้าร่างกาย จึงเรียกว่า "ไอระเหย" หรือ "แคป" 2. เฮโรอีนเบอร์ 4 เป็นเฮโรอีนไฮโดรคลอไรด์ที่มีความบริสุทธิ์สูง มีลักษณะเป็นผงละเอียดหรือเป็นเม็ดคล้ายไขปลาหรือพบในลักษณะอัดเป็นก้อนสีเหลี่ยมผืนผ้า มักมีสีขาวหรือสีครีม ไม่มีกลิ่น มีรสขม เป็นที่รู้จักทั่วไปว่า "ผงขาว" มักเสพโดยนำมาละลายน้ำและฉีดเข้าร่างกาย หรือผสมบุหรี่สูบ	เฮโรอีนออกฤทธิ์ กดระบบประสาท มีอาการเสพติดทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีอาการขาดยาทางร่างกายอย่างรุนแรง มีอาการปวดกล้ามเนื้อ ปวดกระดูก ปวดตามข้อ ปวดสันหลัง ปวดบั้นเอว ปวดหัวรุนแรง มีอาการจุกแน่นในอก คล้ายใจจะขาด อ่อนเพลียอย่างหนัก หดเหี่ยวแรงมีอาการหนาว ๆ ร้อน ๆ อึดอัดทรมาน นอนไม่หลับ กระสับกระส่าย บางรายมีอาการชักตาตั้ง น้ำลายฟูมปาก ม่านตาหดเล็กลง ใจคอกวนหงุดหงิดฟุ้งซ่าน มึนงง หายใจไม่ออก ประสาทเสื่อม ความจำเสื่อม ผู้เสพติดเฮโรอีนที่ติดเชื้อ HIV ก็จะเป็นผู้แพร่ระบาด HIV เนื่องจากการจับกลุ่มใช้เข็มฉีดยาร่วมกันหรือในบางครั้งก็มีเพศสัมพันธ์ร่วมกัน โดยไม่ได้ป้องกัน

ยาเสพติด	ข้อมูล	การออกฤทธิ์
2 . ย า บั า (Amphetamine) : 	ยาบ้า เป็นชื่อที่ใช้เรียกยาเสพติดที่มีส่วนผสมของสารเคมี ประเภทแอมเฟตามีน (Amphetamine) ยาบ้าจัดอยู่ในกลุ่มยาเสพติดที่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท มีลักษณะเป็นยาเม็ดกลมแบนขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 6-8 มิลลิเมตร ความหนาประมาณ 3 มิลลิเมตร น้ำหนักเม็ดยาประมาณ 80-100 มิลลิกรัม มีสีต่างๆ กัน เช่น สีส้ม สีน้ำตาลส้มวง สีชมพู สีเทา สีเหลือง และสีเขียว มีสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนเม็ดยา เช่น ฟ, M, PG, WY สัญลักษณ์รูปดาว, รูปพระจันทร์เสี้ยว, 99 หรืออาจเป็นลักษณะของเส้นแบ่งครึ่งเม็ด ซึ่งสัญลักษณ์เหล่านี้อาจปรากฏบนเม็ดยาด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้าน หรืออาจเป็นเม็ดเรียบทั้งสองด้านก็ได้	ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท มีอาการเสพติดทั้งทางร่างกายและจิตใจ ไม่มีอาการขาดยาทางร่างกาย เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายในระยะแรกจะออกฤทธิ์ทำให้ร่างกายตื่นตัว หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง ใจสั่น ประสาทตึงเครียด แต่เมื่อหมดฤทธิ์ยา จะรู้สึกอ่อนเพลียมากกว่าปกติ ประสาทล้าทำให้การตัดสินใจช้า และผิดพลาด เป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงได้ถ้าใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน จะทำให้สมองเสื่อม เกิดอาการประสาทหลอน เห็นภาพลวงตา หวาดระแวง คลุ้มคลั่ง เสียสติ เป็นบ้าอาจทำร้ายตนเองและผู้อื่นได้ หรือในกรณีที่ได้รับยาในปริมาณมาก (Overdose) จะไปกดประสาท และระบบการหายใจทำให้หมดสติ และถึงแก่ความตายได้
3.ยาอี ยาเลิฟ เอ็คซ์ตาซี : 	ยาอี ยาเลิฟ เอ็คซ์ตาซี (Ecstasy) เป็นยาเสพติดกลุ่มเดียวกัน จะแตกต่างกันบ้างในด้านโครงสร้างทางเคมี ลักษณะของยาอี มีทั้งที่เป็นแคปซูลและเป็นเม็ดยาสีต่างๆ แต่ที่พบในประเทศไทย ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเม็ดกลมแบน เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.8-1.2 ซม. หนา 0.3-0.4 ซม. ผิวเรียบ และปรากฏสัญลักษณ์บนเม็ดยาเป็นรูปต่างๆ เช่น กระต่าย, ค้างคาว, นก, ดวงอาทิตย์, PT ฯลฯ เสพโดยการรับประทานเป็นเม็ด จะออกฤทธิ์ภายในเวลา 45 นาที และฤทธิ์ยาจะอยู่ในร่างกายได้นานประมาณ 6-8 ชม.	ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาทในระยะสั้น ๆ จากนั้นจะออกฤทธิ์หลอนประสาท มีอาการติดยาทางจิตใจ ไม่มีอาการขาดยาทางร่างกาย เหงื่อออกมาก หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง ระบบประสาทการรับรู้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด (Psychedelic) ทำให้การได้ยินเสียงและการมองเห็นแสงสีต่างๆ ผิดไปจากความเป็นจริง เคลิบเคลิ้ม ควบคุมอารมณ์ไม่ได้

ยาเสพติด	ข้อมูล	การออกฤทธิ์
4.แอลเอสดี (LSD : Lysergic acid diethylamide) : 	แอลเอสดี เป็นสารสกัดจากกรดไลเซอจิก ที่มีในเชื้อราชนิดหนึ่ง ขอบขึ้นในข้าวไรย์ มีลักษณะเป็นผง ละลายน้ำได้ อาจพบ แอลเอสดีเป็นเม็ดยา แคปซูล หรือผสม ในทอฟฟี่ ที่พบว่าแพร่ระบาดมาก มี ลักษณะเป็นแผ่นกระดาษขุบหรือเคลือบ สารแอลเอสดี และปรุงแต่งเป็นชิ้นเล็ก ๆ ลักษณะเดียวกับแอสแตมป์ โดยบน แผ่นกระดาษที่เคลือบสารแอลเอสดีนั้น จะมีสัญลักษณ์หรือรูปภาพต่าง ๆ	ออกฤทธิ์ หลอนประสาท อย่างรุนแรง ไม่มีอาการ เสพติดทางร่างกาย มีอาการเสพติดทางจิตใจ ไม่มีอาการขาดยาทางร่างกาย เคลิบเคลิ้ม ผันเพื่อง ความดันโลหิตสูง อุณหภูมิในร่างกายสูง หายใจ ไม่สม่ำเสมอ ฤทธิ์ของยาจะทำให้ผู้เสพเห็นภาพ ลวงตา หูแว่ว เพื่อดัน คิดว่าตนเองเป็นผู้วิเศษ หรือคิดว่าเหาะได้ อาจมีอาการทางจิตประสาท อย่างรุนแรง มีอาการหวาดระแวง เกิดอาการกลัว ภาพหลอน (Bad Trip) จึงต้องหนีจากความ หวาดกลัว เช่น การขับรถหนีหรือเหาะหนี หรือฆ่า ตัวตายเพราะความหวาดกลัว
5.โคเคน (Cocaine) : 	โคเคน หรือ โคคาอินเป็นยาเสพติด ที่ สกัดได้จากใบของต้นโคคา ในประเทศ แถบอเมริกาใต้ เช่น เปรู โบลิเวีย และ โคลัมเบีย เป็นต้น ในใบโคคาจะมีโคเคน อยู่ประมาณ 2% โคเคนมีชื่อเรียกในกลุ่ม ผู้เสพยาว่า COKE, Snow, Speed Ball, Crack โคเคนที่พบในประเทศไทย มี 2 ชนิด ได้แก่ 1. โคเคนชนิดผง มีลักษณะเป็นผง ละเอียดสีขาว รสขม ไม่มีกลิ่น 2. โคเคนรูปผลึกเป็นก้อน (Free base, Crack)	โคเคนออกฤทธิ์ กระตุ้นประสาท มีอาการเสพติด ทางร่างกายเล็กน้อย ขึ้นอยู่กับวิธีการและปริมาณ ที่เสพ มีอาการทางจิตใจ อาจมีอาการขาดยาทาง ร่างกายแต่ไม่รุนแรง หัวใจเต้นแรง ความดันโลหิต สูง กระวนกระวาย ตัวร้อนมีไข้ นอนไม่หลับ มี อาการซึมเศร้า ผนังจมูกขาดเลือด ทำให้เยื่อบุ โฟรงจมูกฝ่อ ขาดหรือทะลุ สมองถูกกระตุ้นอย่าง รุนแรงทำให้เกิดอาการชักมีเลือดออกในสมอง เนื้อสมองตายเป็นบางส่วน หัวใจถูกกระตุ้นอยู่ เสมอ ทำให้หัวใจล้มเหลว ผลจากการเสพเป็น ระยะเวลาสั้น ทำให้เกิดอาการโรคจิตซึมเศร้า
6.ฝิ่น (Opium) : 	ฝิ่นเป็นสารประกอบชนิดหนึ่ง ซึ่งได้จาก ยางของผลฝิ่น ในเนื้อฝิ่นมีสารเคมีผสม ซึ่งประกอบด้วย โปรตีน เกลือแร่ ยางและ กรดอินทรีย์เป็นแอลคาลอยด์ (Alkaloid) ซึ่งเป็นตัวการสำคัญ ที่ทำให้ฝิ่น กลายเป็นสารเสพติดให้โทษที่ร้ายแรง และเป็นยาเสพติดที่เป็นต้นตอของยา เสพติดร้ายแรง เช่น มอร์ฟีน เฮโรอีน และ โคเคอิน มีการลักลอบปลูกฝิ่นมากทาง ภาคเหนือของประเทศไทยบริเวณแนว พรมแดน ที่เรียกว่า "สามเหลี่ยมทองคำ"	ฝิ่นจะมีฤทธิ์ กดประสาท ทำให้นอนหลับ เคลิบเคลิ้ม ผู้ที่ติดฝิ่นจะมีความคิดอ่านช้าลง การ ทำงานของสมอง หัวใจ และการหายใจช้า ลง ระบบฮอร์โมนเปลี่ยนแปลง ผู้หญิงอาจเกิด การขาดประจำเดือน ผู้ชายอาจหมดสมรรถภาพ ทางเพศ และร่างกายทรุดโทรม

ยาเสพติด	ข้อมูล	การออกฤทธิ์
7 . ม อ ร์ ฟีน (Morphine): 	มอร์ฟีนเป็นแอลคาลอยด์ (Alkaloid) ของฝิ่นที่ล้ำค่าที่สุด ซึ่งเป็นตัวการที่ออกฤทธิ์กดประสาท มอร์ฟีนเป็นผงสีขาวหรือเทาเกือบขาว ไม่มีกลิ่น มีรสขม มีฤทธิ์สูงกว่าฝิ่น เสพติดได้ง่าย มีลักษณะเป็นเม็ด เป็นผง และเป็นก้อนหรือละลายยابรรจุหลอดสำหรับฉีดนำเข้าสู่ว่างกายโดยวิธีฉีดเป็นส่วนมาก มอร์ฟีนใช้เป็นยาหลักหรือยามาตรฐานของยาแก้ปวดยาจำพวกนี้กดระบบประสาทส่วนกลาง ลดความรู้สึกเจ็บปวด ทำให้รู้สึกง่วงหลับไป และลดการทำงานของร่างกาย อาการข้างเคียงอื่น ๆ ก็คือ อาจทำให้คลื่นเหียนอาเจียน ท้องผูก เกิดอาการคันหน้า ตาแดงเพราะโลหิตฉีด ม่านตาดำ	มอร์ฟีนออกฤทธิ์ กดระบบประสาท มีอาการเสพติดทั้งร่างกายและจิตใจ มีอาการขาดยาทางร่างกาย คลื่นเหียนอาเจียน ท้องผูก เกิดอาการคันหน้า ตาแดง ชี้นิ่งง่วงนอน ไม่สนใจสิ่งแวดล้อม ร่างการทรุดโทรม สมอมนินชา สติปัญญาเสื่อมโทรม
8.Codeine (Antitussive) : 	ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นตำรับยาและมียาเสพติดให้โทษในประเภท 2 ผสมอยู่ด้วย ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โคเดอีนเป็นสารประกอบจำพวกอัลคาลอยด์ที่มีอยู่ในฝิ่นประมาณร้อยละ 0.7-2.5 โดยน้ำหนัก โคเดอีนที่ใช้ในทางการแพทย์ได้จากการสังเคราะห์จากมอร์ฟีนโคเดอีน	ออกฤทธิ์กดระบบประสาท ส่วนกลาง มีฤทธิ์ระงับปวดและระงับอาการไอ จึงนิยมใช้ผลิตยาแก้ไอ แต่ยาแก้ไอผสมโคเดอีนที่มีการนำไปใช้ในทางที่ผิด และแพร่ระบาดอยู่ในปัจจุบันได้แก่ยาแก้ไอผสมโคเดอีนชนิดน้ำ

ยาเสพติด	ข้อมูล	การออกฤทธิ์
9.กัญชา (Cannabis) : 	กัญชา มีลักษณะใบจะแยกออกเป็นแฉกประมาณ 5-8 แฉกคล้ายใบมันสำปะหลังที่ขอบใบทุกใบจะมีรอยหยักอยู่เป็นระยะๆ ออกดอกเป็นช่อเล็กๆ ตามง่ามของกิ่งและก้าน ส่วนที่คนนำมาเสพได้แก่ส่วนของกึ่ง ก้าน ใบและยอดช่อดอกกัญชา โดยนำมาตากหรืออบแห้ง แล้วบดหรือหั่นให้เป็นผงหยาบๆ จากนั้นจึงนำมาอัดใส่บุหรี่สูบ ยังอาจพบในรูปของ “น้ำมันกัญชา” (Hashish Oil) ซึ่งมีลักษณะเป็นของเหลวสีน้ำตาลเข้ม หรือสีดำ ได้จากการนำกัญชามาผ่านกระบวนการสกัดหลายๆ ครั้ง จึงได้เป็นน้ำมันกัญชาที่มีปริมาณสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทสูงถึง 20-60% หรืออาจพบในลักษณะของ “ยางกัญชา” (Hashish) เป็นยางแข็งที่ได้จากใบและยอดช่อดอกกัญชา ซึ่งโดยทั่วไปจะมีฤทธิ์แรงกว่ากัญชาสด และมีปริมาณสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ประมาณ 4-8%	“ยางกัญชา” (Hashish) ออกฤทธิ์หลายอย่างต่อระบบประสาทส่วนกลาง คือ ทั้งกระตุ้นประสาทกดและหลอนประสาท สำหรับสารที่ออกฤทธิ์ที่อยู่ในกัญชามีหลายชนิด แต่สารที่สำคัญที่สุดที่มีฤทธิ์ต่อสมองและทำให้ร่างกาย อารมณ์ และจิตใจเปลี่ยนแปลงไป คือ เตตราไฮโดรแคนนาบินอล (Tetrahydrocannabinol) หรือ THC ที่มีอยู่มากในส่วนช่อดอกกัญชา สาร THC นี้ในเบื้องต้นจะออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท ทำให้ผู้เสพตื่นเต้น ช่างพูด และหัวเราะตลอดเวลา ต่อมาจะกดประสาท ทำให้ผู้เสรมีอาการคล้ายเมาเหล้าอย่างอ่อนๆ เชื่องซึม และง่วงนอน หากเสพเข้าไปในปริมาณมากๆ จะหลอนประสาททำให้เห็นภาพหลวมตา หนูแว่ว ความคิดสับสน ควบคุมตนเองไม่ได้ อารมณ์อ่อนไหว เปลี่ยนแปลง ความคิดเลือนลอยสับสน ความคุมตัวเองไม่ได้ ไม่สนใจสิ่งแวดล้อม ความจำเสื่อม กล้ามเนื้อสั่น หัวใจเต้นเร็ว หนูแว่ว หลายคนคิดว่าการเสพกัญชานั้น ไม่มีโทษภัยร้ายแรงมากนัก แต่จากการศึกษาวิจัยพบว่า กัญชาเป็นยาเสพติดอีกชนิดหนึ่งที่มีอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพมากเกินกว่าที่คาดคิด เช่น ทำลายระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย ทำลายสมองปอด

ยาเสพติด	ข้อมูล	การออกฤทธิ์
10.กระท่อม (Kratom) : 	กระท่อม เป็นพืชเสพติดชนิดหนึ่ง ส่วนมากพบในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะในประเทศอินเดียและในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย ประเทศไทย ลักษณะเป็นต้นไม้ยืนต้น ขนาดกลางมีแก่นเป็นเนื้อไม้แข็งใช้ส่วนของใบเป็นสิ่งเสพติด ลักษณะใบคล้ายกระดังงาหรือใบฝรั่ง ต้นหนาที่ใบ ต้นกระท่อมมี 2 ชนิด คือก้านเขียวและก้านแดง	ในใบกระท่อมมีสารไมตราจันนินที่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท มีอาการเสพติดทางร่างกายเล็กน้อย มีอาการเสพติดทางจิตใจ อาจมีอาการขาดยาทางร่างกายแต่ไม่รุนแรง ทำงานไม่รู้จักรู้สึกเหนื่อย ทนแดดไม่รู้สีก่อน ทำให้ผิวหนังไหม้เกรียมมีอาการมึนงง ปากแห้ง นอนไม่หลับ ท้องผูก แต่จะรู้สึกหนาวสั่น เมื่อมีอากาศชื้น หรือเมื่อฝนฟ้าคะนอง ร่างการทรุดโทรม มีอาการประสาทหลอน จิตใจสับสน
11.เห็ดขี้ควาย (Magic Mushroom) 	เห็ดขี้ควายเป็นเห็ดพิษซึ่งขึ้นอยู่ตามกองมูลควายแห้ง สีของเห็ดจะมีสีเหลืองซีด คล้ายสีฟางแห้ง บนหัวของเห็ดจะมีสีน้ำตาลเข้มจนถึงสีดำบริเวณก้าน (Stalk) บริเวณใกล้ตัวเห็ดจะมีแผ่นเนื้อเยื่อบางๆ สีขาว แผ่ขยายออกรอบก้าน แผ่นนี้มีลักษณะคล้ายวงแหวน	ในเห็ดขี้ควายมีสารออกฤทธิ์ทำลายประสาทอย่างรุนแรงคือ ไฮโลซีน และไฮโลไซบิน ผสมอยู่ ซึ่งออกฤทธิ์หลอนประสาท เมื่อบริโภคเข้าไปจะทำให้มีอาการเมา เคลิบเคลิ้มและบ้าคลั่ง ในที่สุด หากบริโภคเข้าไปมากๆ หรือผู้ที่บริโภคเข้าไปมีภูมิต้านทานน้อย อาจทำให้เกิดอันตรายถึงแก่ชีวิตได้
12.จี เอช บี (GHB) : 	GHB หรือ Gamma-hydroxybutyrate จัดอยู่ในกลุ่มวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทประเภท 1 ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518	การออกฤทธิ์ของ GHB จะกดประสาท ในระยะแรก คือลดอาการวิตกกังวล ช่วยให้ผ่อนคลาย และทำให้หลับ (ขึ้นอยู่กับขนาดของยาที่ใช้) ถ้าใช้ในปริมาณมากหรือใช้ร่วมกับยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์ชนิดอื่นๆ อาจทำให้เสียชีวิตได้

ยาเสพติด	ข้อมูล	การออกฤทธิ์
13.ยาเค (ketamine) : 	ยาเค มาจากคำว่า เคตามีน (ketamine) หรือชื่อทางการค้าว่า เคตาเวา (Ketava) หรือเคตาလာ (Ketalar) หรือคาสิบโซล ซึ่งตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 เป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 2 หมายถึง ยาที่มีอันตรายสูงที่แพทย์จะจ่ายให้กับผู้ป่วย เฉพาะเมื่อมีความจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น สาเหตุที่ทำให้ยาเคกลายเป็นปัญหา เพราะวัยรุ่นบางกลุ่มได้นำยาเคมาใช้เป็นสิ่งที่มันเมา โดยนำมาทำให้เป็นผงดด้วยกรรมวิธีผ่านความร้อน จากนั้นจึงนำมาสูดดมเพื่อให้เกิดอาการมันเมา และมักพบว่ามีกรนำยาเค มาใช้ร่วมกับยาเสพติดร้ายแรงชนิดอื่น เช่น ยาอี และโคเคน ยาเค เป็นยาที่ออกฤทธิ์หลอนประสาทอย่างรุนแรง เมื่อเสพเข้าไปจะรู้สึกเคลิบเคลิ้ม (Euphoria) รู้สึกว่าตนเองมีอำนาจพิเศษ (Mystical) มีอาการสูญเสียกระบวนการทางความคิด ความคิดสับสน การรับรู้และตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมทั้งภาพ แสง สี เสียงจะเปลี่ยนแปลงไป ตาละลาย ร่างกายเคลื่อนไหวไม่สัมพันธ์กัน หากใช้ปริมาณมากจะเกิดการกดขี่ในการหายใจ (Respiratorydepression) อาการที่ไม่พึงประสงค์เหล่านั้น (Bad Trip) จะปรากฏให้เห็นคล้ายกับอาการทางจิต ซึ่งหากใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน จะปรากฏอาการเช่นนี้บ่อย ๆ เรียกว่า Flashback ซึ่งทำยที่สุดแล้ว จะทำให้ผู้เสพประสบกับสภาวะโรคจิต และกลายเป็นคนวิกลจริตได้	ยาเคออกฤทธิ์หลอนประสาท ทำให้ผู้เสพมีอาการเคลิบเคลิ้ม มึนงง ความคิดสับสน ตาละลาย หูแว่ว การรับรู้และการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมจะเปลี่ยนแปลงไป การเคลื่อนไหวของร่างกายไม่สัมพันธ์กัน ผลต่ออารมณ์ มีความรู้สึกเคลิบเคลิ้ม มึนงง หรือที่เรียกว่าอาการ "Dissociation" ผลต่อการรับรู้จะเปลี่ยนแปลง การรับรู้ทั้งหมดในขณะเสพ ไม่ค่อยตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมทั้งภาพ แสง สี เสียง ผลต่อร่างกาย และระบบประสาท เมื่อใช้ยาเคในปริมาณมาก ๆ ไม่เพียงแต่จะทำให้เกิดอาการกดขี่ในการหายใจเท่านั้น ยังทำให้เกิดอาการทางจิต ประสาทหลอน หูแว่ว กลายเป็นคนวิกลจริตได้
14.เพนโตบาร์บิทัล : 	เป็นวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 3 มีลักษณะเป็นเม็ดยา ส่วนใหญ่พบในรูปของเม็ดแคปซูล	ออกฤทธิ์กดประสาทแต่แรงกว่า (ลักษณะเหมือนยานอนหลับ) เมื่อใช้จะทำให้รู้สึกคลายความวิตกกังวล รักษาอาการฟุ้งซ่านที่เกิดจากโรคประสาทให้กล่อมเนื้อคลายตัว และระงับอาการชัก ถ้าใช้ประจำจะมีอาการติดยาเกิดขึ้น และถ้าขาดยาจะเกิดอาการถอนยา คือมีอาการกระวนกระวาย เกร็ง อาจชักได้

ยาเสพติด	ข้อมูล	การออกฤทธิ์
15. ไดอาซีแพม (Diazepam) : 	ไดอาซีแพม เป็นชื่อสามัญทางยาของวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทชนิดหนึ่งในกลุ่มเบนโซไดอะซีปีนส์ ไดอาซีแพมที่มีใช้ในประเทศไทยมีหลายรูปแบบทางเภสัชกรรมต่างๆ ได้แก่ ยาเม็ด แคปซูล และยาน้ำชนิดขนาดความแรงมีตั้งแต่ 2 มิลลิกรัม 5 มิลลิกรัม และ 10 มิลลิกรัม	ออกฤทธิ์ก่การทำงานของระบบประสาทส่วนกลาง และเป็นยานอนหลับ หากได้รับมากเกินไป อาจทำให้ติดยาได้
16. สารระเหย (Inhalant) : 	สารระเหย คือ สารที่ได้จากขบวนการสกัดน้ำมันปิโตรเลียม มีลักษณะเป็นไอ ระเหยได้ในอากาศ ประกอบด้วย Toluene, Acetone, Butane, Benzen, Trichloroe Thylene ซึ่งพบในกาว แลคเกอร์ ทินเนอร์ น้ำมันเบนซิน ยาล้างเล็บ เมื่อสูดดมเข้าไปจะทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย	สารระเหยออกฤทธิ์กดระบบประสาท มีอาการเสพติดทางร่างกายเล็กน้อย มีอาการเสพติดทางจิตใจ มีอาการขาดยาแต่ไม่รุนแรง ผู้เสพจะมีอาการเคลิบเคลิ้ม ศีรษะเบาหัวว ตื่นเต้น พูดจาอ้อแอ้ พูดไม่ชัด น้ำลายไหลออกมามาก เนื่องจากสารที่สูดดมเข้าไปทำให้เกิดการระคายเคืองต่อเยื่อปอดภายในจมูกและปาก การสูดดมลึก ๆ หรือซ้ำ ๆ กัน แม้ในระยะเวลาสั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ทำให้ขาดสติหรือเป็นลมชัก กล้ามเนื้อทำงานไม่ประสานกัน ระบบประสาทอัตโนมัติ (Reflexes) ถูกกด มีเลือดออกทางจมูก หายใจไม่สะดวก

แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของรัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทย ในปี 2559
แบ่งออกเป็น 3 มาตรการย่อยๆ ดังนี้

1. มาตรการด้านการป้องกัน

- การจัดอบรมเยาวชนอาสาสมัครรักษาดินแดนด้านภัยยาเสพติด
 - การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ โดยใช้แนวทางการประสานและบูรณาการความร่วมมือระหว่าง ทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง ลงพื้นที่จัดระเบียบสังคมมุ่งเน้นพื้นที่เสี่ยง ได้แก่ สถานบริการ หอพัก ร้านเกมส์ พื้นที่รอบสถานศึกษา
 - การเพิ่มประสิทธิภาพ “ชุดปฏิบัติการประจำตำบล”
 - การสร้างเสริมสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด ได้แก่ การติดตั้งกล้อง CCTV สร้างพื้นที่เชิงบวกลานกีฬา เพื่อใช้จัดกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น
 - “การจัดตั้งศูนย์เยาวชนระดับพื้นที่” โดยจะสำรวจข้อมูลเยาวชนนอกสถานศึกษาแต่ละตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านกลไกในพื้นที่ เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายพัฒนาเด็กและเยาวชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น
- เพื่อจำแนกออกเป็นกลุ่มสำหรับการดูแลช่วยเหลือให้เป็นไปอย่างเหมาะสม แบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ
1. การศึกษาต่อ
 2. การฝึกอาชีพและจัดหางาน
 3. กิจกรรมกีฬา นันทนาการ และบำเพ็ญประโยชน์
 4. กิจกรรมฝึกอบรมและพัฒนาเยาวชนนอกสถานศึกษา
- การสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน การติดตามสถานการณ์และการประเมินสถานะหมู่บ้าน/ชุมชน อย่างต่อเนื่อง หากพบว่าพื้นที่ใดมีปัญหาเสพติดระดับใดจะมี “ชุดปฏิบัติการต่างๆ ร่วมกับชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และหน่วยงานภาคีออกปฏิบัติการจัดระเบียบสังคม
 - การเพิ่ม จำนวน”หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน”

2. ด้านการบำบัดและติดตามช่วยเหลือ

- การเพิ่มเป้าหมายในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในระบบสมัครใจ “ค่ายศูนย์ขวัญแผ่นดิน”
- การเน้นการทำงานเชิงรุกของ “ทีมสหวิชาชีพ” (ผู้นำชุมชน สาธารณสุข) และกลไกของมหาดไทยกำหนดผู้นำหมู่บ้าน อาสาสมัครต่างๆ ให้เข้าไปดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจอย่างเอื้ออาทรต่อผู้ผ่านการบำบัด

3. ด้านการปราบปราม

- การดำเนินการอย่างเข้มข้น โดยบูรณาการร่วมกับทหาร ตำรวจ ตั้งแต่ในระดับนโยบายจนถึงการปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อปราบปรามผู้ค้าและเครือข่ายยาเสพติดทุกราย ชัดผู้มีอิทธิพล ตัดวงจรการค้ายาเสพติด และพัฒนาระบบการสกัดกั้นลำเลียงยาเสพติดตามแนวชายแดน - พื้นที่ตอนในทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ และสร้างกลไกในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนชายแดนให้เข้มแข็ง พัฒนางานข่าวในพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่เป้าหมายที่มีการแพร่ระบาด และบูรณาการแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียนของประชาชนผ่านสายด่วน “ศูนย์ดำรงธรรม”
- โครงการ “กวาดบ้านให้เป็นสีขาว” เพื่อป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเด็ดขาด
- การใช้แนวทางของโครงการหลวงและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เข้าไปสร้างอาชีพให้กับประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย เพื่อทดแทนการลักลอบปลูกฝิ่น

การป้องกันและหลีกเลี่ยงสารเสพติดในชุมชน มีแนวทางดังนี้

• การป้องกันตนเอง

- ศึกษาหาความรู้เพื่อให้รู้เท่าทันโทษพิษภัยของยาเสพติด
- ไม่ทดลองใช้ยาเสพติดทุกชนิดและปฏิเสธเมื่อถูกชักชวน
- ระมัดระวังเรื่องการใช้จ่าย เพราะยาบางชนิดอาจทำให้เสพติดได้
- ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- เลือกคบเพื่อนดี ที่ชักชวนกันไปในทางสร้างสรรค์
- เมื่อมีปัญหาชีวิต ควรหาหนทางแก้ไขที่ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหากแก้ไขไม่ได้ควรปรึกษาผู้ใหญ่

• การป้องกันครอบครัว

- สร้างความรัก ความอบอุ่นและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว
- รู้และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง
- ดูแลสมาชิกในครอบครัวไม่ให้ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด
- ให้กำลังใจและหาทางแก้ไข หากพบว่าสมาชิกในครอบครัวติดยาเสพติด

• การป้องกันชุมชน

- ช่วยชุมชนในการต่อต้านยาเสพติดเมื่อทราบแหล่งเสพ แหล่งค้า หรือผลิตยาเสพติด ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบทันที
 - สำนักงาน ป.ป.ส. โทร. 0-2245-9414 หรือ 0-2247-0901-19 ต่อ 258
 - โทรสาร 0-2246-8526 (สายด่วน 1386)
 - ศูนย์รับแจ้งข่าวยาเสพติด 1688 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตู้ ปณ. 1234

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- **หน่วยงานที่ให้คำปรึกษาเรื่องยาเสพติด**
 - สถาบันนิติเวช (สายด่วน 1165)
 - กรมสุขภาพจิต (สายด่วน 1165)
- **หน่วยงานที่บำบัดรักษายาเสพติด**
 - โรงพยาบาลประจำจังหวัดทุกแห่ง
 - คลินิกยาเสพติด 15 แห่งและศูนย์บริการสาธารณสุข 60 แห่ง ของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
- **สถานที่จำหน่ายชุดตรวจยาเสพติด**
 - องค์การเภสัชกรรม
 - ร้านขายยาองค์การเภสัชกรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล รวม 10 แห่ง
 - องค์การเภสัชกรรม สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สาขาภาคใต้ สาขาภาคเหนือ

ที่มา

1. *codeine-detox-and-withdrawal*. (n.d.). Retrieved March 4, 2016, from <http://www.projectknow.com/research/codeine-detox-and-withdrawal/>
2. Encyclopedia, W. T. (n.d.). *Ketamine*. Retrieved March 4, 2016, from <https://en.wikipedia.org/wiki/Ketamine>
3. Online, M. (2013, October 17). "เห็ดขี้ควาย" เห็ดพิษ-เห็ดเสพติดให้โทษ. Retrieved March 4, 2016, from <http://www.manager.co.th/Food/ViewNews.aspx?NewsID=9560000127113>
4. Pieters, J. (2016, January 28). *RISING GHB USE IN DUTCH "HOT SPOTS" CONCERNS POLITICIANS*. Retrieved March 4, 2016, from <http://www.nltimes.nl/2016/01/28/rising-ghb-use-in-dutch-hot-spots-concerns-politicians/>
5. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติด. (n.d.). Retrieved March 4, 2016, from <http://kamala.phuket.police.go.th/pdf/4.pdf>
6. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติด. (n.d.). Retrieved March 4, 2016, from www.sk-local.go.th/files/download/20130507131052fbanv.doc
7. ศิริอำพันธ์, น. (n.d.). วิชาสุขศึกษา ม.2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 ชื่อหน่วย อัยวิ อัยาลอง อัยาเสพติด. Retrieved March 4, 2016, from http://www.sopon.ac.th/sopon/sema_web/secondary_m2/HealthEducation_m2/unit11_habit-formingDrug/1u10_p1content.html
8. สารานุกรมเสรี, ว. (n.d.). *กัญชา*. Retrieved March 4, 2016, from <https://th.wikipedia.org/wiki/กัญชา>
9. สารานุกรมเสรี, ว. (n.d.). *แอลเอสดี*. Retrieved March 4, 2016, from <https://th.wikipedia.org/wiki/แอลเอสดี>
10. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (n.d.). *หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง. ยาเสพติดป้องกันได้ แครวมใจและลงมือ*, p. 2.